

2026

**MO MUZIEJAUS
MOKYMŲ „VIZUALINIO
MĄSTYMO
STRATEGIJOS
TAIKYMAS PAMOKOSE“
POVEIKIO
VERTINIMAS**

Tyrimo ataskaita: Kauno m. savivaldybė

ATASKAITOS TURINYS

03 psl. ĮVADAS

04 psl. APIBENDRINIMAS

DETALI ANALIZĖ

08 psl. 1. MO MUZIEJAUS MOKYMŲ PROGRAMOS
DALYVIŲ DEMOGRAFIJA

10 psl. 2. VIZUALINIO MĄSTYMO METODO
PRITAIKYMAS PAMOKOSE

18 psl. 3. MOKYTOJŲ KOMPETENCIJŲ, GEBĖJIMŲ
IR ŽINIŲ POKYČIO ĮVERTINIMAS

30 psl. 4. MO MUZIEJAUS MOKYMŲ VERTINIMAS

IVADAS

Nuo 2024-ųjų metų MO muziejus vykdo mokytojoms/-ams skirtus kultūrinius-educacinius mokymus „Vizualinio mąstymo strategijos taikymas pamokose“. Mokymai vykdomi įvairiose savivaldybėse kaip Tūkstantmečio mokyklų (TŪM) programos dalis. Šis tyrimas yra skirtas įvertinti Kauno miesto savivaldybės mokyklose įvykdytos mokymų programos rezultatus. Tyrimą atliko Taikomosios antropologijos organizacija „Anthropos“ tyrėjos Renida Baltrušaitytė ir Daina Pupkevičiūtė.

Programos „Vizualinio mąstymo strategijos taikymo pamokose“ dalyviai/-ės pildė dvi anketas: vieną užpildė prieš prasidedant programai, antrą – iškart mokymų programai pasibaigus. Abiejomis apklausomis buvo siekiama įvertinti programos poveikį mokytojoms/-ams, mokymo metodikoms ir ugdymo procesui. Pirmąją anketą sudarė 5 platūs klausimai ir 5 demografiniai klausimai. Pasibaigus programai, mokytojos/-ai pildė kitą anketą, kurios atsakymai tyrėjoms suteikė galimybę įvertinti pokytį, kurį paskatino MO muziejaus vykdytų mokymų programa. Antrojoje anketoje buvo 8 platūs klausimai ir 4 demografiniai klausimai.

Šiuo atveju negalima tiesiogiai palyginti prieš ir po mokymų pildytų anketų rezultatų, nes apklausoje dalyvavo ne ta pati respondenčių/-tų imtis. Pradinę anketą užpildė vienos/-i mokytojos/-ai, o galutinę – tik dalis mokymus pradėjusių dalyvių bei naujos/-*/-i mokytojos/-*/-ai[1], kurie/-ios/-* nedalyvavo pradinėje apklausoje. Be to, kai kurios/-ie mokytojos/-ai, dalyvavusios/-ę pradinėje apklausoje, galutinės anketos neužpildė. Dėl šios priežasties nėra užtikrinamas tyrimo dalyvių tęstinumas, todėl neišmanoma patikimai nustatyti individualaus ar grupinio pokyčio tarp dviejų matavimų. Taigi, bet koks tiesioginis „prieš–po“ palyginimas būtų metodologiškai netikslus, nes skirtumai galėtų atspindėti ne mokymų poveikį, o skirtingą dalyvių sudėtį. Visi abiejų apklausų dalyvių duomenys buvo anonimizuoti. Tyrime dalyvavo mokytojos/-*/-ai, dirbančios/-*/-ys Kauno miesto savivaldybės mokyklose.

[1] Dėl šios priežasties analizėje kalbant apie galutinės anketos atsakymus, pridedama bus ir galūnė „-“ – žyminti, jog respondentai/-ės/-* nebūtinai identifikuojami tik kaip vyrai ar moterys.

Viršelio fotografijos autorystė:

Autorius TUBS - This vector image includes elements that have been taken or adapted from this file; CC BY-SA 3.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=15995386>

APIBENDRINIMAS

1. Prieš mokymus pildomoje anketoje vizualinio mąstymo strategijos metodo 21 mokytoja/-as nežinojo, 12 mokytojų metodą žinojo ir teigė, jog yra bandę/-žiusios taikyti, 21 mokytoja/-as teigė, jog metodą žino, tačiau taikyti jo nėra tekę, 2 mokytojai/-os metodą žinojo ir teigė, jog sėkmingai taiko jį pamokose.

2. Po mokymų vizualinio mąstymo strategijos (VMS) metodą taikyti pamokose dauguma mokytojų planavo. 8 mokytojai/-os/* atsakė į šį klausimą, jog „kartais“, „gal“, „retkarčiais“ pabandys integruoti VMS arba yra nusprendę/-usios/* „tikriausiai“ jo netaikyti. Taip pat galvojama taikyti metodą priklausomai nuo aplinkybių.

3. Dauguma apklausoje dalyvavusių mokytojų nurodė, kad kultūros įstaigų teikiamomis paslaugomis naudojosi ir iki mokymų. 7 mokytojos/-ai nurodė, jog parodose ir renginiuose lankosi tik asmeniškai; 4 mokytojos/-ai teigė, jog naudojasi skaitmeninėmis kolekcijomis ir parodose bei renginiuose lankosi asmeniškai; 17 mokytojų nurodė, jog parodose ir renginiuose lankosi ir su moksleiviais/-ėmis, ir asmeniškai; 3 mokytojos/-ai teigė, jog naudojasi tik skaitmeninėmis kolekcijomis; 6 mokytojos/-ai nurodė, jog parodose ir renginiuose lankosi tik su moksleiviais/-ėmis; 3 mokytojos/-ai teigė, jog parodose ir renginiuose lankosi su moksleiviais/-ėmis ir naudojasi skaitmeninėmis kolekcijomis; 16 mokytojų nurodė, jog parodose ir renginiuose lankosi ir su moksleiviais/-ėmis, ir asmeniškai bei naudojasi skaitmeninėmis kolekcijomis.

4. Mokytojai/-os prieš mokymų programą daugiausia tikėjosi praktinės naudos – konkrečių, lengvai pamokose pritaikomų metodų, aiškių instrukcijų ir pavyzdžių, ypač susijusių su vizualinio mąstymo strategijos (VMS) taikymu įvairiuose dalykuose bei dirbant su skirtingų gebėjimų moksleiviais/-ėmis. Jie/jos siekė įgyti naujų žinių, susipažinti su šiuolaikiniais ugdymo būdais, stiprinti profesines kompetencijas ir atnaujinti pamokų turinį. Taip pat buvo akcentuojamas kūrybiškumo ugdymas – noras drąsiau eksperimentuoti, skatinti moksleivių vaizduotę ir integruoti meną į mokymąsi bei tarpdisciplinines veiklas. Galiausiai tikėtasi, kad mokymai pagerins ugdymo kokybę, didins moksleivių įsitraukimą ir motyvaciją, padės geriau pasirengti VBE, o pamokos taps modernesnės ir prasmingesnės.

5. Kauno miesto savivaldybės mokytojos/-ai/-* MO muziejaus mokymus daugiausia vertino teigiamai – gerai arba labai gerai buvo įvertinti darbo grupėse pobūdis ir dydis, gyvas mokymų formatas, edukatorių bendravimas ir dėstymas, užduočių aiškumas bei VMS metodo medžiagos turinys. Taip pat palankiai vertinti gauti įrankiai ir praktika meno kūrinų pritaikymui, edukatorių paskirtos užduotys ir jų atlikimui skirtas laikas; dalis respondentų/-čių/-* šiais klausimais neišsakė nuomonės, o nedidelė dalis pateikė neigiamus vertinimus. Silpniau įvertintos galimybės užmegzti kontaktus su kitomis mokyklomis ir visa mokymų trukmė, kurios sulaukė daugiau neutralių bei kritiškų atsakymų.

6. Mokytojai/-os/-* naudingiausias mokymų dalis vertino nevienodai: 9 jų pabrėžė, kad visi trys moduliai – teorinė VMS dalis, sesijos su moksleiviais ir integruotų pamokų kūrimas – papildė vienas kitą ir yra prasmingi tik kaip visuma. Kaip vertingiausia buvo minima pirmoji, teorinė dalis (16 kartų), rečiau – antrasis modulis (6 kartus) ir trečiasis (4 kartus). Kai kurie/-ios/-* mokytojai/-os/-* taip pat išskyrė gyvus grupės susitikimus muziejuose kaip svarbią patirtį. Vis dėlto dalis dalyvių nurodė nusivylimą, kad neturėjo galimybės išbandyti visų modulių.

7. Kūrybiškumas.

Iš 56 mokytojų dauguma nurodė poreikį stiprinti kūrybiškumą skatinančius gebėjimus. Gebėjimą įtraukti vizualinius meno kūrinius stiprinti reikėjo 26 mokytojams, vidutiniškai – 20; po mokymų jį pavyko sustiprinti arba puikiai sustiprinti 29 iš 40 dalyvių. Pastebėti moksleivių kūrybiškumo pokytį nepavyko 1 mokytojui/-ai/-*, iš dalies pavyko 11, o 28 teigė, kad gebėjimą sustiprino. Atkreipti dėmesį į kūrybiškas idėjas stiprinti reikėjo net 40 mokytojų, o po mokymų 32 iš 40 nurodė sėkmę. Pateikti atviras užduotis stiprinti labai reikėjo daugiausia – 46 mokytojams/-oms; po mokymų 27 gebėjimą sustiprino, 12 – iš dalies, 1 – ne. Skatinti mokinius sekti ir žymėtis mintis stiprinti reikėjo 44 mokytojams/-oms, o po mokymų 21 gebėjimą sustiprino, 18 – iš dalies, 1 – ne. Skatinti vaizduotę stiprinti reikėjo 43 mokytojams/-oms, o po mokymų 30 teigė, kad gebėjimą sustiprino, 10 – iš dalies. **Apibendrinant, daugumai mokytojų mokymai buvo naudingi – dažniausiai 27–32 iš 40 dalyvių nurodė, kad jų kūrybiškumo gebėjimai sustiprėjo arba labai sustiprėjo.**

8. Kritinis mąstymas.

Dauguma mokytojų jautė poreikį stiprinti kritinį mąstymą ir informacijos vertinimą ugdančius gebėjimus. Gebėjimą naudoti įvairesnius informacijos šaltinius stiprinti reikėjo 41 mokytojui/-ai iš 56 (12 – vidutiniškai, 3 – nereikėjo), o po mokymų 33 iš 40 nurodė, kad jį pavyko arba puikiai pavyko sustiprinti, 6 – iš dalies, 1 – ne. Skatinti moksleivius/-es įsigilinti į kito žmogaus nuomonės priežastis stiprinti reikėjo 42 mokytojams/-oms (11 – vidutiniškai, 3 – nereikėjo); po mokymų 30 gebėjimą sustiprino. Mokyti atskirti faktinius argumentus nuo nuomonės taip pat reikėjo 42 mokytojams/-oms (11 – vidutiniškai, 3 – nereikėjo), o po mokymų 27 teigė, kad gebėjimą sustiprino, 11 – vidutiniškai, 2 – ne. **Apibendrinant, didžioji dalis dalyvių (27–33 iš 40) po mokymų įvertino, kad jų kritinio mąstymo gebėjimai sustiprėjo arba labai sustiprėjo.**

9. Emocinis raštingumas.

Dauguma mokytojų nurodė poreikį stiprinti socialines ir emocines kompetencijas. Gebėjimą kalbėti apie savo emocijas stiprinti reikėjo 44 mokytojams/-oms iš 56 (10 – vidutiniškai, 2 – nereikėjo), o po mokymų 28 iš 40 teigė, kad jį pavyko arba puikiai pavyko sustiprinti, 10 – iš dalies, 2 – ne. Mokyti mokinius atpažinti ir suprasti kitų emocijas reikėjo 42 mokytojams (9 – vidutiniškai, 5 – nereikėjo); po mokymų 24 gebėjimą sustiprino, 16 – iš dalies. Tokį pat poreikį (42 mokytojai, 10 – vidutiniškai, 4 – nereikėjo) pedagogai įvardijo ir mokant mokinius atpažinti savo emocijas – po mokymų 27 gebėjimą sustiprino, 13 – iš dalies. Gebėjimą mokyti mokinius valdyti konfliktus stiprinti reikėjo 44 mokytojams (9 – vidutiniškai, 2 – nereikėjo), tačiau rezultatai kuklesni: 18 nurodė, kad gebėjimą sustiprino, 13 – iš dalies, o 5 – kad nepavyko. **Apibendrinant, nors poreikis stiprinti emocines kompetencijas buvo itin didelis, daugeliu atvejų po mokymų apie pusė ar daugiau dalyvių (18–28 iš 40) teigė pasiekę aiškų kompetencijų augimą.**

10. Bendravimas.

Dauguma mokytojų jautė didelį poreikį stiprinti bendravimo ir bendradarbiavimo gebėjimus. Pastebėti ir atpažinti kūno kalbą reikėjo 45 mokytojams/-oms iš 56, o po mokymų 21 iš 40 teigė, kad gebėjimą sustiprino, 15 – iš dalies. Skatinti moksleivius/-es diskutuoti stiprinti reikėjo 42 mokytojams/-oms; po mokymų 27 gebėjimą sustiprino, 13 – iš dalies. Skatinti moksleivius/-es įsiklausyti į bendraklasių komentarus stiprinti reikėjo 43 mokytojams/-oms, o po mokymų 25 nurodė sėkmę, 15 – dalinę. Mokyti moksleivius/-es priimti kitokius mąstymo būdus stiprinti reikėjo 42 mokytojams/-oms; po mokymų 29 gebėjimą sustiprino, 11 – iš dalies. Skatinti moksleivius/-es padėti vieni kitiems rasti sprendimus stiprinti reikėjo 42 mokytojams/-oms, o po mokymų 24 teigė, kad gebėjimą sustiprino, 16 – iš dalies. **Apibendrinant, nors poreikis stiprinti bendravimo kompetencijas buvo itin didelis (42–45 iš 56), po mokymų dažniausiai daugiau nei pusė dalyvių (21–29 iš 40) nurodė aiškų gebėjimų augimą.**

11. Lyčių lygybė ir lytiškumas.

Dalis mokytojų jautė poreikį stiprinti gebėjimus, susijusius su lytiškumo ir lyčių lygybės temomis, nors jis buvo mažesnis nei kitose srityse. Kalbėti lytiškumo klausimais stiprinti reikėjo 35 mokytojams/-oms iš 56, o po mokymų 22 iš 40 nurodė, kad gebėjimus sustiprino arba puikiai sustiprino, 9 – kad sustiprinti nepavyko arba pavyko tik iš dalies. Diskutuoti su moksleiviais/-ėmis apie lyčių lygybę stiprinti reikėjo 31 mokytojui/-ai, tačiau rezultatai kuklesni: 13 gebėjimą sustiprino, 19 – iš dalies, 8 – ne. **Apibendrinant, nors poreikis šių kompetencijų stiprinimui buvo gana didelis (29–35 iš 56), po mokymų aiškų gebėjimų augimą dažniau nurodė apie pusė ar mažiau dalyvių (13–22 iš 40).**

12. Socialinės aktualijos ir pilietiškumas.

Mokytojai/-os taip pat įžvelgė poreikį stiprinti pilietinio ugdymo temas apimančius gebėjimus. Kalbėti su moksleiviais/-ėmis apie politinius įvykius reikėjo 30 mokytojų iš 56. Įvertinus gebėjimus kalbėti apie pilietinę tapatybę, demokratines vertybes ir politinius įvykius, po mokymų 23 iš 40 nurodė, kad juos sustiprino arba puikiai sustiprino, 14 – iš dalies, 3 – ne. Kalbėti apie socialines problemas stiprinti reikėjo 33 mokytojams/-oms, o po mokymų 27 teigė, kad gebėjimą sustiprino, 12 – iš dalies, 1 – ne. **Apibendrinant, nors poreikis šiose srityse buvo vidutiniškai didelis (30–33 iš 56), mokymai daugeliui buvo naudingi – apie du trečdaliai dalyvių (23–27 iš 40) nurodė aiškų gebėjimų augimą.**

13. Mokytojų kaip fasilitatorių vaidmuo.

Mokytojai/-os išreiškė didelį poreikį stiprinti aktyvų moksleivių įtraukimą, kūrybiškumą ir informacijos vertinimo gebėjimus. Dėstyti taip, kad daugiau kalbėtų moksleivės/-iai, reikėjo 44 mokytojams/-oms iš 56, o po mokymų 24 iš 40 nurodė, kad gebėjimą sustiprino, 14 – iš dalies, 2 – ne. Perfrazuoti moksleivių atsakymus reikėjo 38 mokytojams/-oms, o tiksliai atkartoti moksleivių atsakymus – 34; pastarojo gebėjimo atveju 31 mokytojas/-a/-* teigė pasiekęs/-usi/-* pastiprinimą. Įtraukti dailės kūrinius į dėstomą dalyką stiprinti reikėjo 40 mokytojų, o jaustis kūrybingesniems pamokose – net 44; po mokymų net 31 dalyvis/-ė/-* nurodė, kad kūrybiškumo gebėjimai sustiprėjo. Įgalinti moksleivius savarankiškai mokytis reikėjo daugiausia – 46 mokytojams/-oms, o po mokymų 25 gebėjimą sustiprino, 13 – iš dalies, 2 – ne. Stiprinti savo gebėjimą atskirti patikimą informaciją reikėjo 38 mokytojams/-oms, o atskirti faktus nuo nuomonės – 37; po mokymų atitinkamai 27 ir 29 mokytojai/-os/-* teigė pasiekę aiškų progresą. **Apibendrinant, nors poreikis šiose srityse buvo itin didelis (34–46 iš 56), mokymai daugeliui buvo veiksmingi – dažniausiai apie du trečdaliai dalyvių (24–31 iš 40) nurodė reikšmingą gebėjimų sustiprėjimą.**

DETALE ANALIZĖ

1. MO MUZIEJAUS MOKYMŲ PROGRAMOS DALYVIŲ DEMOGRAFIJA

Mokymų programoje dalyvavo mokytojos/-ai iš Kauno miesto savivaldybėje esančių mokymo įstaigų: 17 kartų paminėtos gimnazijos, 11 kartų – progimnazijos, 1 – licėjus, 5 kartus paminėtos „mokyklos“ (neminint mokymo įstaigos statuso), 6 atsakymai buvo neaiškūs, tad sudėtinga identifikuoti iš kokios įstaigos buvo mokytojos/-ai.

Prieš mokymus pateiktą anketą užpildė 56 mokytojos/-ai, o po mokymų – 40. Pagal duomenis matoma, jog prie mokymų jų eigoje prisijungė naujos/-i mokytojos/-ai, tačiau kai kurios/-ie mokytojos/-ai, dalyvavusios/-ę mokymų pradžioje galimai iš jų pasitraukė arba ne visos/-i užpildė galutinę anketą.

Pradinę anketą užpildė 56 mokytojai/-os, iš jų 2 vyrai ir 54 moterys. 43 jų nurodė, jog mokytojomis/-ais dirba daugiau nei 21 metus; 2 mokytojos/-ai teigė dirbančios/-ys 11-20 metų, 8 mokytojos/-ai teigė dirbančios/-ys 4-10 metų ir 3 mokytojos/-ai teigė dirbančios/-ys 0-3 metų.

Mokymuose dalyvavo įvairių sričių mokytojos/-ai. Pagal duomenis anketose pildytose prieš mokymų pradžią, mokymuose dalyvauti ruošėsi 1 technologinio ugdymo mokytoja/-as, 20 lietuvių kalbos mokytojų, 7 meninis ugdymo (dailė, šokis, teatras, muzika) mokytojos/-ai, 2 matematikos mokytojos/-ai, 1 geografijos mokytoja/-as, 4 užsienio kalbos mokytojos/-ai. Pirmą anketą pildė ir 1 užsienio kalbos ir rusų gimtosios kalbos mokytoja/-as, 1 meninio ugdymo (dailė, šokis, teatras, muzika) mokytoja/-as, 1 gyvenimo įgūdžių mokytoja/-as, 1 lietuvių kalbos ir rusų kalbos mokytoja/-as, 1 užsienio kalbos ir istorijos mokytoja/-as, 1 fizinio ugdymo mokytoja/-as. Taip pat pradinę anketą užpildė 1 lietuvių kalbos ir užsienio kalbos mokytoja/-as, 1 etikos mokytoja/-as, 3 pradinių klasių mokytojos/-ai, 2 meninio ugdymo (dailė, šokis, teatras, muzika) ir technologinio ugdymo bei inžinerijos mokytojos/-ai, 2 technologinio ugdymo mokytojos/-ai ir 7 gamtos mokslų (biologija, chemija, fizika) mokytojos/-ai.

Pasibaigus mokymams anketą užpildė 40 mokytojų, iš jų 38 moterys, 1 vyras ir vienas asmuo pasirinko neatsakyti. **Primename, kad dėl šios priežasties analizėje kalbant apie galutinės anketos atsakymus, pridedama bus ir galūnė „-“ – žyminti, jog respondentai/-ės/-* nebūtinai identifikuojami tik kaip vyrai ar moterys.** 30 šių asmenų nurodė, jog mokytojomis/-ais/-* dirba daugiau nei 21 metus; 3 mokytojos/-ai/-* teigė dirbančios/-ys/-* 11-20 metų, 5 mokytojos/-ai/-* teigė dirbančios/-ys/-* 4-10 metų ir 1 mokytojas/-*/-a teigė dirbanti/-is/-* 0-3 metų.

Po mokymų anketą užpildė 1 gamtos mokslų (biologija, chemija, fizika) mokytoja/-as/-*, 19 lietuvių kalbos mokytojų, 1 lietuvių kalbos ir istorijos mokytojas/-*/-a, 1 lietuvių kalbos ir užsienio kalbos mokytojas/-*/-a, 2 matematikos mokytojos/-ai/-*, 2 technologinio ugdymo mokytojos/-ai/-*, 4 užsienio kalbos mokytojos/-*/-ai. Taip pat pradinę anketą užpildė 1 meninio ugdymo (dailė, šokis, teatras, muzika) ir etikos mokytoja/-as/-*, 1 technologinio ugdymo ir inžinerijos mokytoja/-as/-*, 1 pradinių klasių mokytoja/-as/-*, 1 užsienio kalbos ir istorijos mokytoja/-as/-*, 1 gamtos mokslų (biologija, chemija, fizika) mokytojas/-a/-* ir 6 meninio ugdymo (dailė, šokis, teatras, muzika) mokytojos/-*/-ai.

Apklausoje, pildytoje prieš prasidedant mokymų programai, mokytojų buvo klausama, kokiomis kultūrinių įstaigų paslaugomis jie/jos naudojami mokymo tikslais. 7 mokytojos/-ai nurodė, jog parodose ir renginiuose lankosi tik asmeniškai; 4 mokytojos/-ai teigė, jog naudojami skaitmeninėmis kolekcijomis ir parodose bei renginiuose lankosi asmeniškai; 17 mokytojų nurodė, jog parodose ir renginiuose lankosi ir su moksleiviais/-ėmis, ir asmeniškai; 3 mokytojos/-ai teigė, jog naudojami tik skaitmeninėmis kolekcijomis; 6 mokytojos/-ai nurodė, jog parodose ir renginiuose lankosi tik su moksleiviais/-ėmis; 3 mokytojos/-ai teigė, jog parodose ir renginiuose lankosi su moksleiviais/-ėmis ir naudojami skaitmeninėmis kolekcijomis; 16 mokytojų nurodė, jog parodose ir renginiuose lankosi ir su moksleiviais/-ėmis, ir asmeniškai bei naudojami skaitmeninėmis kolekcijomis.

2. VIZUALINIO MĄSTYMO METODO PRITAIKYMAS PAMOKOSE

2.1. VMS METODO ŽINOMUMAS

Apklausoje, vykdytoje prieš prasidedant mokymų programai, mokytojų buvo klausama, kiek joms/jiems žinomas yra vizualinio mąstymo metodas. Atsakymai pasiskirstė į keturias grupes. 21 mokytoja/-as šio metodo nežinojo, 12 mokytojų metodą žinojo ir teigė, jog yra bandę/-žiusios taikyti, 21 mokytoja/-as teigė, jog metodą žino, tačiau taikyti jo nėra tekę, 2 mokytojai/-os metodą žinojo ir teigė, jog sėkmingai taiko jį pamokose.

2.2. VMS METODAS: PERSPEKTYVOS PO MOKYMŲ

Po mokymų vykdytoje apklausoje mokytojų klausta, ar jos/jie/-* planuoja vizualinio mąstymo strategijos (VMS) metodą taikyti pamokose ir toliau. Dauguma mokytojų vizualinio mąstymo strategijos (VMS) metodo taikymą įvertino teigiamai ir teigė, kad ketina taikyti metodą pamokose. 8 mokytojai dėl taikymo abejojo ir teigė, jog netaikys.

Dalis mokytojų pabrėžė, jog metodas tinka tiek dėstomiems dalykams, tiek asmeniniam profesiniam augimui, yra lengvai išmokstamas ir įdomus, ir „kūrybiškas ir naujas metodas“. Mokytojos/-ai/-* akcentavo, kad metodas patiko, buvo aiškus ir praktiškas, todėl, jų manymu, bus naudingas ir moksleivėms/-iams.

Šį metodą taikysčiau pamokose su tikslu suaktyvinti mokinių veiklą, dėmesį pamokose, siekiant konkretaus pamokos uždavinio.

Šis metodas tiesiogiai siejasi su dailės pamokomis, taikant jį papildomai šalia meninės raiškos, yra galimybė kalbėti ir apie emocijas, taip pat padeda geriau įsigilinti į patį dėstomą dalyką.

Metodas tinka dėstant užsienio kalbą bei socialinius mokslus. Be to metodas padeda mokytis kalbos meno apskritai, gebėjimo klausytis ir atkartoti kt. žmogaus žodžius.

VMS metodas pasirodė esąs itin veiksmingas įtraukiant įvairių mokymosi stilių mokinius, skatina gilesnį temos suvokimą, o ne tik paviršutinišką faktų įsiminimą. Mokiniai geba lengviau susieti naują informaciją su jau turimomis žiniomis. Šis metodas skatina mokinius lanksčiau mąstyti, ieškoti netradicinių sprendimų ir kritiškai vertinti informaciją ją vizualizuojant.

Manau, kad VMS yra vertingas metodas ugdyti mokinių kūrybiškumą, gebėjimą įsigilinti ir samprotauti, ypač temose, kur galima ieškoti sąsajų su menu ar gamta (pvz., Fibonacci seka, aukso pjūvis, proporcijos). Vis dėlto, 11–12 klasių kontekste, kur mokiniai intensyviai ruošiasi egzaminams, turiu kruopščiai planuoti laiką ir taikyti VMS tik tada, kai tai padeda geriau suprasti sąvokas, o ne tik praplėsti akiratį.

Kiti/-os/* mokytojai/*/-os atsakė į šį klausimą, jog „kartais“, „gal“, „retkarčiais“ pabandys integruoti VMS arba yra nusprendę/-usios/* „tikriausiai“ jo netaikyti. Taip pat galvojama taikyti metodą priklausomai nuo aplinkybių:

Sunkokai, nes dėstau 11/12 kl. matematiką, bet klasės valandėlėse - tikrai.

2.3. IŠŠŪKIAI, SU KURIAIS UGDYMO PROCESĖ SUSIDURIA MOKYTOJAI/-OS

Mokytojų atsakymai apie VMS metodo taikymą ir matomas naudas iš dalies siejasi su iššūkiais, kuriuos mokytojos/-ai įvardino patiriančios/-tys ugdymo procese. Prieš prasidedant mokymų programai vykdytoje apklausoje mokytojų klausta su kokiomis problemomis jos/jie dažniausiai susiduria vedamų pamokų metu. Vienas iš dažniausiai paminėtų iššūkių – tai moksleivių motyvacijos stoka ir apatija mokymuisi. Pastebima, kad dalis moksleivių yra labiau linkę/-usios kopijuoti nei kurti, vengia reikšti savo nuomonę, sunkiai įsitraukia į diskusijas ir neretai bijo fantazuoti, klysti. Taip pat jiems/joms trūksta pasitikėjimo savimi, atsakomybės, susikaupimo, o mokymasis neretai tampa orientuotas tik į rezultatus. Teigiama, kad kai kurie/-ios moksleiviai/-ės jaučia nerimą dėl pasaulio įvykių, kas dar labiau veikia jų emocinę būseną ir įsitraukimą.

Mokytojai/-os įvardina, kad joms/jiems iššūkių kelia ir moksleivių gebėjimų skirtumai – skiriasi darbo tempas, motyvacija, loginio bei kritinio mąstymo įgūdžiai. Daugeliui sudėtinga suprasti tekstines užduotis, abstrakčias sąvokas ar rišliai reikšti mintis, o teksto suvokimo gebėjimai ir žodynas dažnai yra riboti. Pastebima, kad moksleiviai/-ės nenoriai skaito grožinę literatūrą, juos/jas vis sunkiau sudominti kultūrinėmis veiklomis, nors praktinė patirtis dažnai palieka teigiamą įspūdį.

Mokytojams/-oms nemažai sunkumų sukelia ir klasės valdymas – didelis moksleivių skaičius, drausmės bei elgesio problemos, įtraukiojo ugdymo iššūkiai ir specialiųjų poreikių turintys/-čios moksleiviai/-ės. Prie to prisideda ne visada palankus pamokų grafikas, tėvų požiūris.

Ne mažiau svarbūs yra ir praktiniai aspektai: priemonių, kokybiškos pagalbinės bei skaitmeninės medžiagos stoka, didelė turinio apimtis ir laiko trūkumas pasiruošti pamokoms ar surasti tinkamą informaciją.

2.4. LŪKESČIAI ĮVEIKTI IŠŠŪKIUS

Apklausoje, vykdytoje prieš prasidedant mokymų programai, buvo siekiama išsiaiškinti mokytojų lūkesčius mokymams. MO mokymų pradžioje dalyviai/-ės pirmiausia tikėjosi praktinės naudos ir aiškaus pritaikomumo pamokose. Mokytojams/-oms buvo svarbu gauti konkrečius, išbandytus metodus, aiškas instrukcijas bei praktinius pavyzdžius, kuriuos būtų galima taikyti kasdienėje veikloje. Ypač pabrėžiamas vizualinio mąstymo strategijų taikymas skirtingų dalykų pamokose – nuo muzikos, dailės ar chorinio dainavimo iki geografijos, matematikos ir kalbų – taip pat galimybė šiuos metodus pritaikyti darbui su skirtingų gebėjimų moksleiviais/-ėmis.

Kitas svarbus išsakytas lūkestis – naujų žinių, metodų ir patirčių įgijimas. Mokytojai/-os norėjo susipažinti su šiuolaikiškais, inovatyviais ugdymo būdais, gilinti profesines kompetencijas, praplėsti akiratį bei pasisemti idėjų, kurios atnaujintų pamokų turinį. Reikšminga lūkesčių dalis susijusi su kūrybiškumo ugdymu. Mokytojai/-os tikėjosi kūrybiškumo, gebėti jaustis drąsiau, eksperimentuojant pamokose ir išmokti skatinti moksleivių vaizduotę, meninį skonį bei kūrybinį mąstymą. Taip pat akcentuojamas noras išmokti kūrybiškesnio meno kūrinių integravimo į pamokų užduotis ir kūrybiškumo kompetencijos gilinimo tiek mokytojams/-oms, tiek moksleiviams/-ėms. Mokytojai/-os siekė išmokti, kaip tikslingai jungti meną, vizualines strategijas ir kitų dalykų turinį, dirbti skirtingose aplinkose – pavyzdžiui, muziejuje ar kitose edukacinėse erdvėse – bei kurti bendras, integruotas veiklas ir edukacijas.

Galiausiai, mokytojams/-oms buvo svarbi reali nauda ugdymo kokybei. Tikėtasi, kad mokymai padės geriau parengti moksleives/-ius VBE, padidins jų įsitraukimą, motyvaciją ir aktyvumą, o pamokos taps šiuolaikiškesnės, įdomesnės ir prasmingesnės. Dalis dalyvių neturėjo aiškiai suformuotų lūkesčių, tačiau išreiškė atvirumą mokymams ir viltį, kad mokymai bus naudingi, įkvepiantys ir praktiškai pritaikomi.

2.5. VMS METODO TAIKYMO PAMOKOSE PAVYZDŽIAI

Siekiant geriau suprasti kaip mokymų dalyviams/-ėms/-* sekėsi taikyti VMS metodą pamokose, atviru anketos klausimu prašyta pasidalinti sėkmingais ir nesėkmingais metodo taikymo pavyzdžiais bei sėkmę ar nesėkmę lėmusiomis priežastimis.

Taikydamos/-i/-* VMS metodą kai kurios/-ie/-* mokytojos/-ai/-* nesusidūrė su jokiais dideliais iššūkiais – metodas joms/jiems buvo aiškus, nuoseklus ir lengvai pritaikomas praktikoje, buvo teigiama, jog tiesiog reikia pasiruošimo, daugiau patirties.

Sekėsi gana neblogai, žinoma ilgiau dirbant bus daugiau įgūdžių ir patirčių.

Viena/-as/-* matematikos mokytojas/-a/-*, dalinosi kad VMS metodą pamokoje taikyti sekėsi „sunkokai“. Tačiau kita/-as/-* matematikos mokytojas/-a/-* teigė, jog:

VMS metodą taikyti matematikoje sekėsi geriau, nei tikėjau, ypač temoje, kurioje galima ieškoti sąsajų su vizualiniais objektais – proporcijose, geometrijoje, skaičių sekose. Pamokose apie Fibonacci seką ir aukso pjūvį mokiniai ne tik labiau įsitraukė, bet ir greičiau suvokė abstrakčias sąvokas, kai jas siejome su meno kūriniais, žmogaus kūno proporcijomis ar architektūros detalėmis. Sėkmę lėmė tai, kad metodas skatino diskusiją, o moksleiviai jautėsi drąsesni reikšti mintis, nes nebuvo vieno teisingo atsakymo – svarbus buvo pastebėjimas, palyginimas, argumentas. Net ir matematiškai silpnesni mokiniai aktyviau įsitraukė, nes galėjo kalbėti apie tai, ką mato, ką jaučia – tai įgalino daugiau mąstyti ir kalbėti. Didžiausias iššūkis – laiko valdymas. 11–12 klasėse, kur didelis dėmesys skiriamas brandos egzaminų pasiruošimui, sudėtinga rasti vietos gilesnei refleksijai ar ilgesnėms VMS veikloms. Dar vienas sunkumas – mokinių įpročiai. Dalis jų pripratusi prie griežtų, uždarytų atsakymų ir iš pradžių jautėsi nejaukiai, kai reikėjo reikšti nuomonę apie meno kūrinį ar interpretuoti proporciją vaizde. Tačiau suformavus aiškias instrukcijas ir leidus atsakyti porose ar grupėje, šis barjeras mažėjo.

Technologinio ugdymo mokytojai/-os/-* teigė, kad taikyti metodą „sekėsi gerai“, „pamoka pavyko, buvo įdomu“. Meninio ugdymo mokytojai/-os/-* (dailė, šokis, teatras, muzika) teigė, kad „reikia dažniau praktikuotis, sudominti ir įtraukti į procesą mokinius“, tačiau „metodą taikyti sekėsi, nes turiu emocinį ryšį su savo mokiniais“. Papildoma, jog naudojant VMS metodą buvo „daugiau atviro bendravimo su mokiniais“, „daugiau pokalbių“.

Užsienio kalbos mokytojai/-os/-* dalinosi, kad dar per mažai taikė metodą, kad galėtų įvardyti konkrečius sunkumus ar iššūkius.

Vedžiau dvi pamokas, aštuntokams ir devintokams. Aštuntokams patiko (gal dėl to, kad turėjo rašyti žodžių kontrolinį, o aš pakeičiau visą pamokos planą), o devintoka[ms] nepatiko (sakė, geriau dirbti iš vadovėlių, pratybų).

Lietuvių kalbos mokytojų atsakymai buvo įvairūs. Vieni/-os/-* jų teigė, kad jiems/joms/-* metodo taikyti dar neteko, kitoms/-iems/-* pritrūko laiko ir pasiruošimui, ir pamokose, nes „nėra lengva rasti paveikslų, kurie derėtų su literatūros kūriniais“. Taip buvo teigiama, kad užduotys tinkamos labiau „5-7 klasėms ar pradinukams, vyresniesiems jau per vaikiškos užduotys, todėl jiems neįdomu“. Kita mokytoja/-as/-* dalinasi dvejopa patirtimi:

Aš VMS metodą taikiau per lietuvių kalbos pamokas, ypač mokant meninio erdvės aprašymo ir priebalsių asimiliacijos atvejų. Patirtis buvo dvejopa: metodas puikiai pasiteisino ten, kur reikėjo kūrybiškumo, tačiau susidūrė su sunkumais, kur reikalaujama griežto lingvistinio tikslumo.

Literatūros pamokose VMS metodo „poveikis geras, metodas padeda rasti tinkamus kontekstus, ieškoti asociacijų“. Jis yra tinkamas „žodyno turtinimui, pastabumui, emocijų raiškai“, vienas/-a mokytoja teigia, jog galėjo „praktiškai taikyti teoriją, ruošti pamokoms buvo įdomu, moksleiviai/-ės gerino kalbėjimo įgūdžius, geriau suprato analizuojamą tekstą“.

Kitos/-i/-* literatūros mokytojos/-ai/-* taip pat dalinosi sėkmingais pavyzdžiais:

VMS dažniausiai taikytas pamokos pradžioje – kaip įvadinė veikla, padedanti sužadinti mokinių smalsumą ir aktyvuoti ankstesnes žinias. Vizualinis impulsas (dailės kūrinys, iliustracija, fotografija) tapo tiltu į literatūrinį tekstą.

Metodas sėkmingai derintas su tradicine teksto analize: po vizualinio aptarimo mokiniai lengviau pereidavo prie temų, nuotaikos, veikėjų vidinių išgyvenimų ar konflikto analizės.

Sėkmę patiriu, kai randu gerą kūrinį. Labai patiko A.Griškevičiaus fotografijos „Medėjanti“ ir „Spiečius“, jos labai provokavo vaikus atsiverti nagrinėjant „Antigonę“, V.Krėvės „Skirgailą“. Kai kurie mokiniai patys MO kolekcijoje ieško darbų, kuriuos kaip kontekstą naudoja rašiniuose.

Buvo ir kuklesnių sėkmės įvardinimų dėl moksleivių vyresnio amžiaus ar jų kalbos skurdumo:

Integracija pavyko vidutiniškai. Mokiniai gana teisingai įžvelgia meno prasmes, geba sieti su literatūros kūriniais, tačiau jų kalbėjimas gana skurdus, (tai šiuolaikinio jaunimo problemos, nes jie viską įvardija vienu žodžiu).

Manau, tai labiau tinka mokiniams iki 11 klasės, vėliau labiau orientuojamės į egzaminus. Nebuvo lengva, užima nemažai laiko viską apgalvoti, pritaikyti, galvoti apie naudą. Be to, keletą kartų keičiau savo sugalvotus pamokos planus, nes vis kildavo naujų idėjų.

Vienas dažniausiai įvardijamų iššūkių – tinkamų meno kūrinių paieška ir prieinamumas. Mokytojams/-oms/-* sunku rasti kūrinius, kurie būtų prasmingai susieti su pamokos tema, ypač ne menų dalykuose. Taip pat trūksta lengvai ir patogiai moksleiviams/-ėms prieinamų meno kūrinių rinkinių. Siūloma mokymų metu naudotus kūrinius perduoti mokytojams/-oms/-*, kurti temines kolekcijas ar rekomenduojamus rinkinius skirtingiems dalykams.

Kitas reikšmingas iššūkis – laiko stoka. Mokytojos/-ai/-* teigė, kad VMS metodas reikalauja daugiau laiko tiek pasiruošimui, tiek pačiai pamokai, diskusijoms, refleksijai. Ypač sudėtinga jį taikyti vyresnėse klasėse dėl orientacijos į egzaminus ir programos rėmų. Taip pat akcentuojama, kad mokymai neturėtų vykti po pamokų – mokytojams/-oms/-* sunku išlikti kūrybingiems po darbo dienos. Siūloma mokymus organizuoti darbo dienomis, 8–16 val., arba trumpesniais formatais, taip pat laukiama daugiau edukacijų muziejuose.

Dalis mokytojų susidūrė su moksleivių pasyvumu, santūrumu ar pasipriešinimu. Kai kuriems/-ioms moksleiviams/-ėms sunku drąsiai reikšti nuomonę, kalbėti viešai, dalintis emocijomis ar vizualinėmis įžvalgomis, ypač vyresnėse klasėse. Pastebima neigiamų lyderių įtaka, nenoras įsitraukti, įpratimas prie pasyvaus mokymosi.

Iššūkių kelia ir metodo taikymo patirties stoka, mokytojai/-os/-* išreiškia poreikį metodo praktikai. Kai kam metodas atrodo nelankstus, ribojantis klausimų keitimą ir prisitaikymą prie klasės ar dalyko specifikos.

Taip pat išsakomi pasiūlymai tobulinti mokymų turinį ir kryptį. Mokytojai/-os/-* siūlo pateikti daugiau konkrečių pavyzdžių ne tik iš menų, bet ir iš matematikos, gamtos mokslų, kalbų pamokų, padėti aiškiau suprasti, kaip VMS integruoti skirtinguose dalykuose. Dalis respondentų/-čių/-* mano, kad mokymai turėtų būti labiau orientuoti į menų mokytojus/-as/-*, kiti – priešingai – pabrėžia tarpdiscipliniškumo svarbą, bet su daugiau metodinių gairių kiekvienam dalykui.

Galiausiai, dalis mokytojų nurodo, kad reikšmingų iššūkių nepatyrė – moksleivės/-iai metodą priėmė teigiamai, pamokos buvo įdomios, o pats VMS vertinamas kaip aiškus ir vertingas. Tačiau net ir šie/-ios/-* respondentai/-ės/-* pabrėžia, kad metodo sėkmingam taikymui būtina praktika, laikas ir nuoseklus palaikymas mokymų metu.

3. MOKYTOJŲ KOMPETENCIJŲ, GEBĖJIMŲ IR ŽINIŲ POKYČIO ĮVERTINIMAS

Apklausoje, vykdytoje prieš prasidedant mokymų programai, mokytojų buvo prašoma įvertinti 27 teiginius nurodant, kiek jie/jos norintys/-čios sustiprinti kompetencijas kūrybiškumo, kritinio mąstymo, emocinio raštingumo srityse, bendravimo įgūdžius, emocinį raštingumą, lyčių lygybės ir lytiškumo žinias ir t.t. Teiginių vertinimo skalė buvo nuo 1 (balas, nurodantis, jog kompetencijų, gebėjimų bei žinių pastiprinimas visiškai nereikalingas) iki 5 (balas, reiškiantis, jog kompetencijų, gebėjimų bei žinių pastiprinimas labai reikalingas).

Apklausoje, vykdytoje mokymų programai pasibaigus, mokytojų paprašyta įvertinti, kiek mokymų programos metu jiems/joms/-* pavyko sustiprinti išvardintas kompetencijas, gebėjimus ir žinias. Siekiant pamatuoti poveikį, teiginiai atliepė pateiktuosius tyrimo pradžioje. Kaip ir pradinėje apklausoje, taip ir šioje pateikta vertinimo skalė nuo 1 (balas, nurodantis, jog kompetencijų, gebėjimų bei žinių pagilinti visiškai nepavyko) iki 5 (balas, reiškiantis, jog kompetencijos, gebėjimai bei žinios patobulinti labai sėkmingai).

MO muziejaus mokymuose dalyvavo įvairių dalykų mokytojos/-ai/-*, tačiau dalyvių grupės sudėtis mokymų metu pasikeitė. Duomenyse matoma, kad pradinę anketą užpildė vienos/-i mokytojos/-ai, o galutinę – tik kai kurios/-ie/-* iš mokymus pradėjusių mokytojų ir naujos/-i/-* dalyviai/-ės/-*. Kai kurios/-ie mokytojos/-ai, užpildžiusios/-ę pradinę anketą, galutinės anketos neužpildė. Dėl šios priežasties tiesioginis abiejų anketų duomenų palyginimas yra neįmanomas.

Tolesnėse šio skyriaus pastraipose pagal temas apžvelgiami tyrimo pradžioje ir pabaigoje klausimyne pateikti teiginiai, aprašomi mokytojų vertinimai, indikuojantys galimą su mokymais susijusį pokytį arba to pokyčio stygių. Verta dar kartą pažymėti, kad mokymų pradžioje mokytojos/-ai/-* buvo prašomos/-i/-* įvertinti turimus gebėjimus ir kompetencijas, o mokymų pabaigoje – kiek šiuos gebėjimus ir kompetencijas jų manymu pavyko pagilinti. Taigi, šis lyginimas nėra gebėjimų ir kompetencijų matavimas prieš ir po mokymų, tačiau pačių mokytojų atliekamas įvertinimas kiek joms/jiems pavyko pagilinti kompetencijas lyginant su turėtomis iki mokymų. Pagal kiekvienam teiginiui priskirtus balus (nuo 1 iki 5) apskaičiuotas įsivertinimo dažnis.

Šiame tyrime apskaičiuotas įsivertinimo dažnis rodo, kaip dažnai mokytojos/-ai/-* rinkosi konkretų balą nuo 1 iki 5 vertindamos/-i/-*, kiek jų manymu mokymų metu pavyko pagilinti turėtus gebėjimus ir kompetencijas. Dažnis atspindi respondenčių/-tų/-* atsakymų pasiskirstymą ir leidžia matyti, kurie įsivertinimo lygiai buvo pasirenkami dažniausiai, pavyzdžiui, ar mokytojos/-ai/-* dažniau nurodė didelį kompetencijų pagilinimą, ar pokytį vertino nuosaikiau. Taigi, šis rodiklis padeda apibendrinti subjektyvią mokytojų nuomonę apie mokymų naudą, tačiau jis neparodo objektyvaus gebėjimų pokyčio prieš ir po mokymų, o tik pačių mokytojų suvokiamą kompetencijų pagilinimą.

3.1. KŪRYBIŠKUMAS

Poreikis stiprinti gebėjimą „*Įtraukti vizualinius meno kūrinius į dėstomą dalyką/ mokymosi procesą*“: 10 mokytojų (iš 56) įvertino, jog šio gebėjimo stiprinti visiškai nereikia ir nereikia; 20 – jog gebėjimą reikia stiprinti vidutiniškai; 26 – jog šį gebėjimą reikia arba labai reikia sustiprinti (žr. 1 pav.).

Po mokymų 2 mokytojos/-ai/-* įvertino, kad sustiprinti gebėjimo nepavyko, 9 mokytojos/-ai/-* (iš 40) įvertino, jog gebėjimą pavyko sustiprinti iš dalies; 29 – jog sustiprinti gebėjimą pavyko arba pavyko puikiai (žr. 2 pav.).

Po mokymų „*Pastebėti mokinių kūrybiškumo pokytį, kai įtraukiu dailės kūrinių į dėstomą dalyką*“ 1 mokytojai/-ui/-* sustiprinti gebėjimo nepavyko, iš dalies sustiprinti šį gebėjimą pavyko 11 mokytojų; o sustiprinti arba sustiprinti puikiai pavyko 28 mokytojoms/-ams/-* (žr. 2 pav.).

Stiprinti gebėjimą „*Atkreipti dėmesį į kūrybiškas moksleivių idėjas*“, visiškai nereikėjo arba nereikėjo 2 mokytojoms/-ams (iš 56); 14 mokytojų įvertino, jog jaučia vidutinišką poreikį stiprinti šį gebėjimą; 40 mokytojų įvertino, jog šį gebėjimą reikia arba labai reikia stiprinti (žr. 1 pav.).

Po mokymų 8 mokytojos/-ai/-* (iš 40) įvertino, jog gebėjimą pavyko sustiprinti iš dalies; 32 mokytojai/-os/-* įvertino, jog jiems/joms sustiprinti šį gebėjimą pavyko arba puikiai pavyko (žr. 2 pav.).

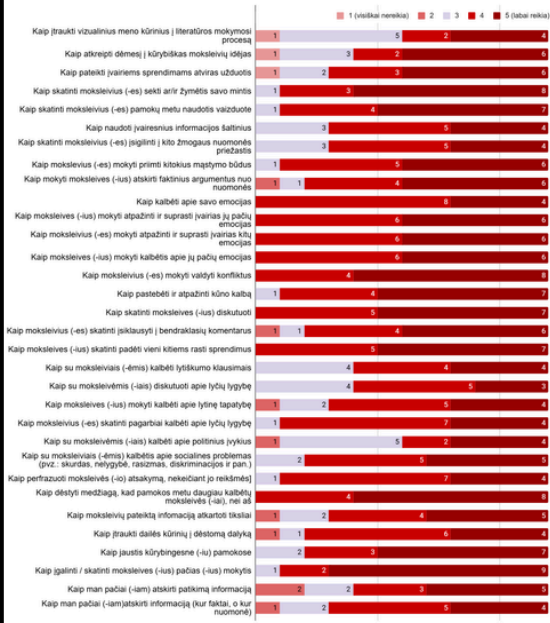
Poreikio stiprinti gebėjimą „*Pateikti įvairiems sprendimams atviras užduotis*“ visiškai nereikėjo arba nereikėjo 1 mokytojui/-ai (iš 56); 9 mokytojos/-ai (iš 56) įvertino, jog mato poreikį stiprinti šį gebėjimą; 46 mokytojai/-os įvertino, jog jiems/joms reikia arba labai reikia stiprinti šį gebėjimą (žr. 1 pav.).

Po mokymų gebėjimo „*Pateikti moksleiviams (-ėms) įvairiems sprendimams atviras užduotis*“ nepavyko sustiprinti 1 mokytojui/-*/-ai; gebėjimą iš dalies pavyko sustiprinti 12 mokytojų; 27 mokytojos/-*/-ai (iš 40) įvertino, jog sustiprinti gebėjimą pavyko arba puikiai pavyko (žr. 2 pav.).

Poreikio stiprinti gebėjimą „*Skatinti moksleivius (-es) sekti ar / ir žymėtis savo mintis*“ visiškai nematė 3 mokytojos/-ai (iš 56); 9 mokytojos/-ai įvertino, jog šį gebėjimą jiems/joms reikia stiprinti vidutiniškai; 44 mokytojų įvertino, jog šį gebėjimą stiprinti reikia arba labai reikia (žr. 1 pav.).

Po mokymų gebėjimo „*Skatinti moksleivius (-es) sekti ar/ir žymėtis savo mintis*“ nepavyko sustiprinti 1 mokytojui/-*/-ai; 18 mokytojų iš 40 įvertino, jog gebėjimą pavyko sustiprinti iš dalies; 21 mokytojas/-*/-a įvertino, jog sustiprinti gebėjimą pavyko arba puikiai pavyko (žr. 2 pav.).

1 pav. Mokytojų įsivertinimas, kiek joms/jiems reikėtų pastiprinti kūrybiškumo, kritinio mąstymo, emocinio raštingumo kompetencijas, gebėjimus ir žinias, bendravimo įgūdžius, emocinį raštingumą, lyčių lygybės ir lytiškumo žinias ir t.t.

Poreikio stiprinti gebėjimą „Skatinti moksleivius (-es) pamokų metu naudotis vaizduote“ visiškai neturėjo ar neturėjo 4 mokytojos/-ai (iš 56); 9 mokytojos/-ai įvertino, jog stiprinti šį gebėjimą jiems/joms reikia vidutiniškai; 43 mokytojos/-ai įvertino, jog jiems/joms reikia arba labai reikia stiprinti šį gebėjimą (žr. 1 pav.).

Po mokymų 10 mokytojų (iš 40) įvertino, jog iš dalies pavyko sustiprinti šį gebėjimą; 30 mokytojų įvertino, jog sustiprinti šį gebėjimą pavyko arba puikiai pavyko (žr. 2 pav.).

Po mokymų dauguma mokytojų nurodė sustiprinę/-usios/-* įvairius pedagoginius gebėjimus: dažniausiai jie buvo įvertinti kaip sustiprinti arba puikiai sustiprinti, nors dalis mokytojų teigė, kad pažanga buvo tik dalinė, o pavieniais atvejais jos nepavyko pasiekti. Didžiausias poreikis prieš mokymus buvo stiprinti gebėjimus kurti atviras užduotis, skatinti moksleivius/-es sekti savo mintis, naudotis vaizduote, pastebėti kūrybiškumą ir atkreipti dėmesį į kūrybiškas idėjas. Kiek mažesnis, bet vis dar reikšmingas poreikis buvo susijęs su vizualiųjų meno kūrinių integravimu į mokymosi procesą.

3.2. KRITINIS MĄSTYMAS

Poreikį stiprinti gebėjimą „*Naudoti įvairesnius informacijos šaltinius*“: 3 mokytojos/-ai iš 56 įvertino, jog visiškai nereikia ir nereikia; 12 mokytojų iš 56 įvertino, jog vidutiniškai reikia sustiprinti šį gebėjimą; 41 mokytojų iš 56 įvertino, jog reikia ir labai reikia sustiprinti šį gebėjimą (žr. 1 pav.).

Po mokymų 1 mokytojui/-ai/-* nepavyko sustiprinti gebėjimo; 6 mokytojai/-os/-* iš 40 įvertino, jog iš dalies pavyko sustiprinti šį gebėjimą; 33 mokytojai/-os/-* iš 40 įvertino, jog pavyko ir puikiai pavyko sustiprinti šį gebėjimą (žr. 2 pav.).

Poreikis stiprinti gebėjimą „*Skatinti moksleivius (-es) įsigilinti į kito žmogaus nuomonės priežastis*“: 3 mokytojos/-ai iš 56 įvertino, jog visiškai nereikia ir nereikia sustiprinti šio gebėjimo; 11 mokytojų iš 56 įvertino, jog vidutiniškai reikia sustiprinti šį gebėjimą; 42 mokytojos/-ai iš 56 įvertino, jog reikia ir labai reikia sustiprinti šį gebėjimą (žr. 1 pav.).

Po mokymų 2 mokytojams/-oms/-* gebėjimo nepavyko sustiprinti; 8 mokytojai/-os/-* iš 40 įvertino, jog iš dalies pavyko sustiprinti šį gebėjimą; 30 mokytojų iš 40 įvertino, jog pavyko ir puikiai pavyko sustiprinti šį gebėjimą (žr. 2 pav.).

Poreikis stiprinti kompetenciją „*Mokyti moksleives (-ius) atskirti faktinius argumentus nuo nuomonės*“: 3 mokytojos/-ai iš 56 įvertino, jog visiškai nereikia ir nereikia sustiprinti šią kompetenciją; 11 mokytojų iš 56 įvertino, jog vidutiniškai reikia sustiprinti šį gebėjimą; 42 mokytojos/-ai iš 56 įvertino, jog reikia ir labai reikia sustiprinti šį gebėjimą (žr. 1 pav.).

Po mokymų 2 mokytojai/-os/-* įvertino, jog nepavyko pastiprinti gebėjimą, 11 mokytojų iš 40 įvertino, jog pavyko vidutiniškai pastiprinti gebėjimą, 27 mokytojai/-os/-* – jog pavyko ir puikiai pavyko sustiprinti šį gebėjimą (žr. 2 pav.).

Dauguma mokytojų prieš mokymus jautė didelį poreikį stiprinti gebėjimus naudoti įvairesnius informacijos šaltinius, skatinti moksleivius/-es gilintis į kitų nuomonės priežastis ir mokyti atskirti faktus nuo nuomonės – tai nurodė apie trys ketvirtadaliai respondentų/-čių. Po mokymų didžioji dalis mokytojų teigė, kad šiuos gebėjimus pavyko sustiprinti arba puikiai sustiprinti, mažesnė dalis pažymėjo dalinę pažangą, o pavieniais atvejais sustiprinti nepavyko.

3.3. EMOCINIS RAŠTINGUMAS

Vertindamos/-i kompetenciją „*Kalbėti apie savo [jų pačių] emocijas*“ 2 mokytojai/-os įvertino, jog ją visiškai nereikia ir nereikia sustiprinti; 10 mokytojų įvertino, jog stiprinti šią kompetenciją reikia vidutiniškai; 44 mokytojos/-ai įvertino, jog jiems/joms reikia arba labai reikia stiprinti šį gebėjimą (žr. 1 pav.).

Po mokymų 2 mokytojos/-ai/* (iš 40) įvertino, jog gebėjimą nepavyko sustiprinti; 10 mokytojų (iš 40) įvertino, jog gebėjimą pavyko sustiprinti iš dalies; 28 mokytojos/-ai/* iš 40 įvertino, jog sustiprinti gebėjimą pavyko arba pavyko puikiai (žr. 2 pav.).

Poreikio stiprinti gebėjimą „*Moksleivius (-es) mokyti atpažinti ir suprasti įvairias kitų emocijas*“ 5 mokytojai/-os įvertino, jog visiškai nereikia ir nereikia sustiprinti; 9 mokytojai/-os įvertino, jog stiprinti šią kompetenciją reikia vidutiniškai; 42 mokytojos/-ai įvertino, jog jiems/joms reikia arba labai reikia stiprinti šį gebėjimą (žr. 1 pav.).

Po mokymų 16 mokytojų (iš 40) įvertino, jog sustiprinti šį gebėjimą pavyko iš dalies; 24 mokytojos/-ai/* iš 40 įvertino, jog gebėjimą sustiprinti pavyko arba puikiai pavyko (žr. 2 pav.).

Poreikio stiprinti gebėjimą „*Moksleivius (-es) mokyti atpažinti ir suprasti jų pačių emocijas*“ 4 mokytojai/-os įvertino, jog visiškai nereikia ir nereikia sustiprinti; 10 mokytojų įvertino, jog stiprinti šią kompetenciją reikia vidutiniškai; 42 mokytojos/-ai įvertino, jog jiems/joms reikia arba labai reikia stiprinti šį gebėjimą (žr. 1 pav.).

Po mokymų 13 mokytojų iš 40 įvertino, jog gebėjimą pavyko sustiprinti iš dalies; 27 mokytojos/-ai/* iš 40 įvertino, jog sustiprinti gebėjimą pavyko arba puikiai pavyko (žr. 2 pav.).

Poreikio stiprinti savo gebėjimą „*[...] moksleivius (-es) mokyti valdyti konfliktus*“ 2 mokytojos/-ai (iš 56) nematė. 9 mokytojos/-ai įvertino, jog poreikis stiprinti šį gebėjimą yra vidutinis; 44 mokytojos/-ai įvertino, jog jiems/joms reikia arba labai reikia sustiprinti šį gebėjimą (žr. 1 pav.).

Po mokymų 5 mokytojos/-ai/-* teigė, jog gebėjimo pastiprinti nepavyko, 13 mokytojų (iš 40) įvertino, jog gebėjimą pavyko sustiprinti iš dalies; 18 mokytojų įvertino, jog gebėjimą sustiprinti pavyko arba puikiai pavyko (žr. 2 pav.).

Apibendrinant, dauguma mokytojų prieš mokymus įžvelgė didelį poreikį stiprinti socialines ir emocines kompetencijas – kalbėti apie emocijas, mokyti moksleivius/-es atpažinti tiek kitų, tiek savo jausmus bei valdyti konfliktus. Po mokymų didžioji dalis respondentų/-čių/-* nurodė, kad šiuos gebėjimus pavyko sustiprinti arba puikiai sustiprinti, nemaža dalis pastebėjo dalinę pažangą, o nesėkmingų atvejų buvo nedaug.

3 . 4 . BENDRAVIMAS

Poreikio stiprinti savo gebėjimą „*Pastebėti ir atpažinti kūno kalbą*“ 5 mokytojos/-ai (iš 56) nematė. 6 mokytojos/-ai įvertino, jog poreikis stiprinti šį gebėjimą yra vidutinis; 45 mokytojos/-ai įvertino, jog jiems/joms reikia arba labai reikia sustiprinti šį gebėjimą (žr. 1 pav.).

Po mokymų 4 mokytojos/-ai/-* teigė, jog gebėjimo pastiprinti nepavyko, 15 mokytojų (iš 40) įvertino, jog iš dalies pavyko sustiprinti šį gebėjimą; 21 mokytojas/-a/-* įvertino, jog sustiprinti gebėjimą pavyko arba puikiai pavyko (žr. 2 pav.).

Poreikio stiprinti kompetenciją „[...] *skatinti moksleives (-ius) diskutuoti*“ 5 mokytojos/-ai (iš 56) nematė. 9 mokytojos/-ai įvertino, jog poreikis stiprinti šį gebėjimą yra vidutinis; 42 mokytojos/-ai įvertino, jog jiems/joms reikia arba labai reikia sustiprinti šį gebėjimą (žr. 1 pav.).

Po mokymų 13 mokytojų (iš 40) įvertino, jog iš dalies pavyko sustiprinti šį gebėjimą; 27 mokytojos/-ai/-* įvertino, jog pavyko arba puikiai pavyko sustiprinti šį gebėjimą (žr. 2 pav.).

Poreikio stiprinti savo gebėjimą „*Moksleivius (-es) skatinti įsiklausyti į bendraklasių komentarus*“ nematė 4 mokytojos/-ai iš 56. 9 mokytojos/-ai įvertino, jog jaučia vidutinį poreikį stiprinti šį gebėjimą; 43 mokytojos/-ai įvertino, jog jiems/joms reikia arba labai reikia sustiprinti šį gebėjimą (žr. 1 pav.).

Po mokymų 15 mokytojų (iš 40) įvertino, jog sustiprinti gebėjimą pavyko iš dalies; 25 mokytojai/-os/-* įvertino, jog pavyko ir puikiai pavyko sustiprinti šį gebėjimą (žr. 2 pav.).

Poreikio stiprinti savo gebėjimą „*Moksleivius (-es) mokyti priimti kitokius mąstymo būdus*“ nejautė 3 mokytojos/-ai iš 56. 11 mokytojų įvertino, jog jaučia vidutinį poreikį sustiprinti šį gebėjimą; 42 mokytojos/-ai įvertino, jog jiems/joms reikia arba labai reikia sustiprinti šį gebėjimą (žr. 1 pav.).

Po mokymų 11 mokytojų iš 40 įvertino, jog gebėjimą pavyko sustiprinti iš dalies; 29 mokytojai/-os/* įvertino, jog pavyko ir puikiai pavyko sustiprinti šį gebėjimą (žr. 2 pav.).

Poreikio stiprinti savo gebėjimą „[...] moksleives (-ius) skatinti padėti vieni kitiems rasti sprendimus“ nurodė neturinčios/-tys 2 mokytojai/-os iš 56. 12 mokytojų įvertino, jog jiems/joms vidutiniškai reikia sustiprinti šį gebėjimą; 42 mokytojos/-ai įvertino, jog ši gebėjimą sustiprinti joms/jiems reikia arba labai reikia (žr. 1 pav.).

Po mokymų 16 mokytojų iš 40 įvertino, jog gebėjimą pavyko sustiprinti iš dalies; 24 mokytojos/-ai/* įvertino, jog pavyko arba puikiai pavyko sustiprinti šį gebėjimą (žr. 2 pav.).

Dauguma mokytojų prieš mokymus jautė didelį poreikį stiprinti bendravimo ir bendradarbiavimo gebėjimus – pastebėti kūno kalbą, skatinti moksleivius/-es diskutuoti, įsiklausyti į bendraklasius/-es, priimti skirtingus mąstymo būdus ir padėti jiems/joms rasti sprendimus. Po mokymų didžioji dalis respondentų/-čių/* nurodė, kad šiuos gebėjimus pavyko sustiprinti arba puikiai sustiprinti, nemaža dalis pastebėjo ir dalinę pažangą, nors pavieniais atvejais pokytis nebuvo pasiektas.

3.5. LYČIŲ LYGYBĖ IR LYTIŠKUMAS

Poreikio stiprinti savo gebėjimą „*Kalbėti lytiškumo klausimais*“ nurodė neturinčios/-tys 5 mokytojai/-os iš 56. 16 mokytojų įvertino, jog jiems/joms vidutiniškai reikia sustiprinti šį gebėjimą; 35 mokytojos/-ai įvertino, jog jiems/joms reikia arba labai reikia sustiprinti šį gebėjimą (žr. 1 pav.).

Po mokymų įvertinta, kad gebėjimų „*Mokyti moksleivius (-es) kalbėtis lytiškumo klausimais*“, „*Skatinti moksleivius (-es) pagarbiai kalbėti apie lyčių lygybę*“ (pagal atsakymų į šiuos du klausimus vidurkį) 9 mokytojos/-ai/* įvertino, jog gebėjimus sustiprinti nepavyko; 9 mokytojos/-ai/* įvertino, jog gebėjimus sustiprinti pavyko iš dalies; 22 mokytojos/-ai/* iš 40 įvertino, jog pavyko arba puikiai pavyko sustiprinti šiuos gebėjimus (žr. 2 pav.).

Poreikio stiprinti gebėjimą „*Diskutuoti/ kalbėti su moksleivėmis (-iais) apie lyčių lygybę*“ nematė 9 mokytojos/-ai iš 56. 18 mokytojų įvertino, jog jų poreikis stiprinti šį gebėjimą yra vidutinis; 31 mokytojas/-a įvertino, jog jiems/joms reikia arba labai reikia sustiprinti šį gebėjimą (žr. 1 pav.).

Po mokymų 8 mokytojos/-ai/* įvertino, jog gebėjimą sustiprinti nepavyko; 19 mokytojų įvertino, jog gebėjimą sustiprinti pavyko iš dalies; 13 mokytojų iš 40 įvertino, jog pavyko arba puikiai pavyko sustiprinti šį gebėjimą (žr. 2 pav.).

Poreikio stiprinti savo kompetenciją „*Kaip moksleives (-ius) mokyti kalbėti apie lytinę tapatybę*“ nejautė 9 mokytojos/-ai iš 56. 18 mokytojų įvertino, jog jų poreikis stiprinti šį gebėjimą yra vidutinis; 29 mokytojai/-os įvertino, jog jiems/joms reikia arba labai reikia sustiprinti šį gebėjimą (žr. 1 pav.).

Poreikio stiprinti savo gebėjimą „*Skatinti pagarbiai kalbėti apie lyčių lygybę*“ nejautė 10 mokytojų iš 56, 17 mokytojų įvertino, jos jų poreikis stiprinti šį gebėjimą yra vidutinis; 29 mokytojai/-os įvertino, jog jiems/joms reikia arba labai reikia sustiprinti šį gebėjimą (žr. 1 pav.).

Dauguma mokytojų prieš mokymus išsakė poreikį stiprinti kompetencijas, susijusias su lytiškumo temomis – kalbėjimu apie lytiškumą, lyčių lygybę ir lytinę tapatybę bei moksleivių skatinimu pagarbiai diskutuoti šiomis temomis. Po mokymų daugiau nei pusė respondentų/-čių/-* nurodė, kad gebėjimus pavyko sustiprinti arba puikiai sustiprinti, tačiau nemaža dalis pažymėjo tik dalinę pažangą, o kai kuriems mokytojams/-oms/-* pokyčio pasiekti nepavyko.

3.6. SOCIALINĖS AKTUALIJOS IR PILIETIŠKUMAS

Poreikio stiprinti gebėjimą „*Su moksleivėmis (-iais) kalbėti apie politinius įvykius*“ įvertino neturintys/-čios 6 mokytojos/-ai iš 56. 20 mokytojų įvertino, jog jų poreikis stiprinti šį gebėjimą yra vidutinis; 30 mokytojų įvertino, jog jiems/joms reikia arba labai reikia sustiprinti šį gebėjimą (žr. 1 pav.).

Po mokymų įvertinta, kad sustiprinti gebėjimų „*Kalbėti su moksleiviais (-ėmis) apie pilietinę tapatybę, demokratines vertybes*“ ir „*Su moksleivėmis (-iais) kalbėti apie politinius įvykius*“ (pagal vidurkį) 3 mokytojos/-ai/-* įvertino, jog gebėjimus nepavyko sustiprinti; 14 mokytojų įvertino, jog gebėjimus pavyko sustiprinti iš dalies; 23 mokytojos/-ai/-* įvertino, jog pavyko arba puikiai pavyko sustiprinti šį gebėjimą (žr. 2 pav.).

Poreikio stiprinti gebėjimą „*Kalbėti su moksleiviais (-ėmis) apie socialines problemas (pvz.: skurdas, nelygybė, rasizmas, diskriminacijos ir pan.)*“ nurodė neturinčios/-tys 7 mokytojos/-ai iš 56. 16 mokytojų įvertino, jog jaučia vidutinį poreikį sustiprinti šį gebėjimą; 33 mokytojai/-os įvertino, jog jiems/joms reikia arba labai reikia sustiprinti šį gebėjimą (žr. 1 pav.).

Po mokymų 1 mokytojas/-a/-* iš 40 įvertino, jog gebėjimą sustiprinti nepavyko; 12 mokytojų įvertino, jog gebėjimą pavyko iš dalies sustiprinti; 27 mokytojos/-ai/-* įvertino, jog pavyko arba puikiai pavyko sustiprinti šį gebėjimą (žr. 2 pav.).

Dauguma mokytojų prieš mokymus jautė poreikį stiprinti gebėjimus su moksleiviais/-ėmis kalbėti apie politinius įvykius, pilietinę tapatybę, demokratines vertybes ir socialines problemas. Po mokymų daugiau nei pusė respondentų/-čių/* nurodė, kad šiuos gebėjimus pavyko sustiprinti arba puikiai sustiprinti, dalis pastebėjo tik dalinę pažangą, o nesėkmingų atvejų buvo nedaug.

3.7. MOKYTOJOS/-O KAIP FASILITATORIAUS/-ĖS VAIDMUO

Poreikio stiprinti gebėjimą „Dėstyti medžiagą, kad pamokos metu daugiau kalbėtų moksleivės (-iai), nei aš“ nejautė 4 mokytojos/-ai iš 56. 8 mokytojos/-ai įvertino, jog jiems/joms šį gebėjimą reikia stiprinti vidutiniškai; 44 mokytojos/-ai įvertino, jog jiems/joms reikia arba labai reikia sustiprinti šį gebėjimą (žr. 1 pav.).

Po mokymų 2 mokytojos/-ai/* iš 40 įvertino, jog šį gebėjimą nepavyko sustiprinti; 14 mokytojų iš 40 įvertino, jog šį gebėjimą pavyko sustiprinti iš dalies; 24 mokytojos/-ai/* iš 40 įvertino, jog pavyko arba puikiai pavyko sustiprinti šį gebėjimą (žr. 2 pav.).

Poreikio stiprinti gebėjimą „Perfrazuoti moksleivės (-io) atsakymą, nekeičiant jo reikšmės“ nejautė tik 5 mokytojai/-os iš 56. 13 mokytojų iš 56 įvertino, jog jų poreikis stiprinti šį gebėjimą yra vidutinis; 38 mokytojai/-os iš 56 įvertino, jog jiems/joms reikia arba labai reikia sustiprinti šį gebėjimą (žr. 1 pav.).

Poreikio stiprinti gebėjimą „Moksleivių pateiktą informaciją atkartoti tiksliai“ nurodė neturinčios/-ys 7 mokytojos/-ai iš 56. 15 mokytojų įvertino, jog jų poreikis stiprinti šį gebėjimą vidutinis; 34 mokytojai/-os iš 56 įvertino, jog jiems/joms reikia arba labai reikia sustiprinti šį gebėjimą (žr. 1 pav.).

Po mokymų 1 mokytojas/-a/* iš 40 įvertino, jog šį gebėjimą nepavyko sustiprinti; 8 mokytojos/-ai/* iš 40 įvertino, jog šį gebėjimą pavyko sustiprinti iš dalies; 31 mokytojas/-a/* iš 40 įvertino, jog pavyko arba puikiai pavyko sustiprinti šį gebėjimą (žr. 2 pav.).

Poreikio stiprinti gebėjimą „Itraukti dailės kūrinių į dėstomą dalyką“ nejautė 7 mokytojai/-os iš 56 įvertino. 9 mokytojos/-ai įvertino, jog jų poreikis sustiprinti šį gebėjimą yra vidutinis; 40 mokytojų įvertino, jog reikia ar labai reikia sustiprinti šį gebėjimą (žr. 1 pav.).

Poreikio „Jaustis kūrybingesne (-iu) pamokose“ 3 mokytojos/-ai įvertino, jog nejaučia; 9 mokytojos/-ai įvertino, jog jaučia vidutinį poreikį sustiprinti šį gebėjimą; 44 mokytojos/-ai įvertino, jog jiems/joms reikia ar labai reikia sustiprinti šį gebėjimą (žr. 1 pav.).

Po mokymų 3 mokytojos/-ai/-* iš 40 įvertino, jog šį gebėjimą nepavyko sustiprinti; 6 mokytojos/-ai/-* iš 40 įvertino, jog šį gebėjimą pavyko sustiprinti iš dalies; 31 mokytojas/-a/-* iš 40 įvertino, jog pavyko arba puikiai pavyko sustiprinti šį gebėjimą (žr. 2 pav.).

Poreikio stiprinti gebėjimą „Igalinti/Skatinti moksleives (-ius) pačias (-ius) mokytis“ nejautė 4 mokytojai/-os iš 56. 6 mokytojos/-ai įvertino, jog jaučia vidutinį poreikį stiprinti šį gebėjimą; 46 mokytojai/-os įvertino, jog reikia arba labai reikia sustiprinti šį gebėjimą (žr. 1 pav.).

Po mokymų 2 mokytojos/-ai/-* iš 40 įvertino, jog šį gebėjimą nepavyko sustiprinti; 13 mokytojų iš 40 įvertino, jog šį gebėjimą pavyko sustiprinti iš dalies; 25 mokytojos/-ai/-* iš 40 įvertino, jog pavyko arba puikiai pavyko sustiprinti šį gebėjimą (žr. 2 pav.).

Poreikis stiprinti gebėjimą „Man pačiai (-iam) atskirti patikimą informaciją“: 6 mokytojos/-ai iš 56 įvertino, jog visiškai nereikia ir nereikia sustiprinti; 12 mokytojų iš 56 įvertino, jog vidutiniškai reikia sustiprinti šį gebėjimą; 38 mokytojai/-os iš 56 įvertino, jog reikia ir labai reikia sustiprinti šį gebėjimą (žr. 1 pav.).

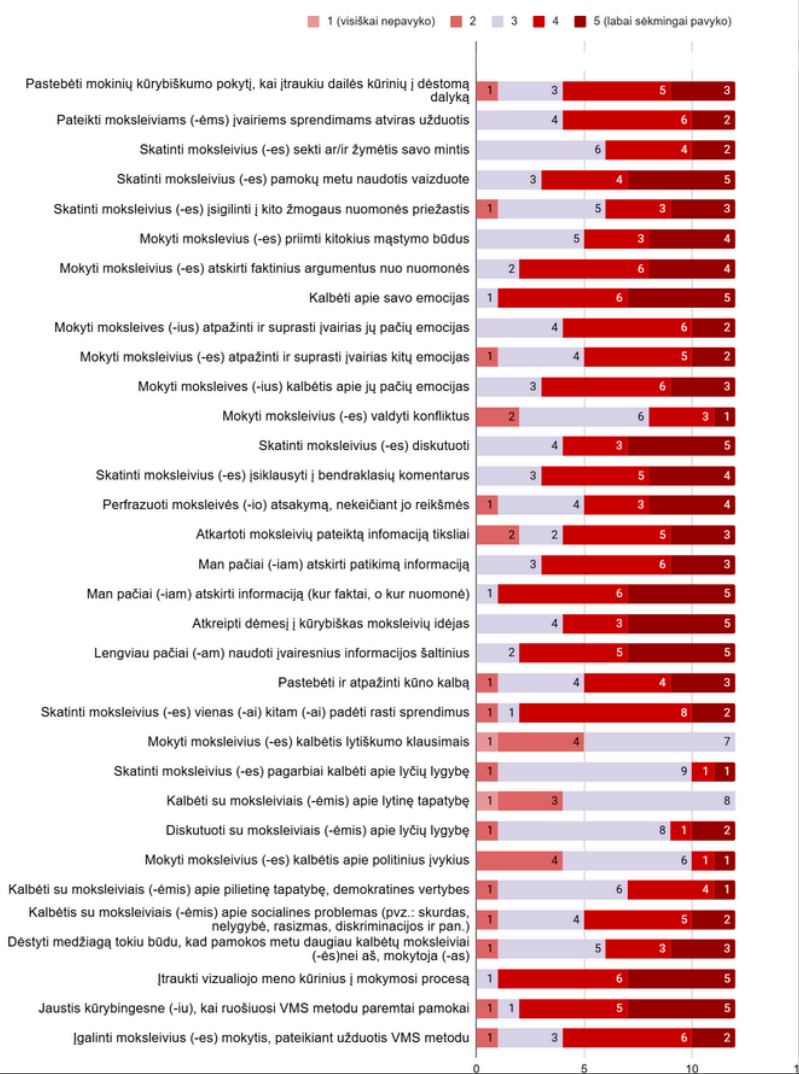
Po mokymų 2 mokytojos/-ai/-* iš 40 įvertino, jog šį gebėjimą nepavyko sustiprinti; 11 mokytojų iš 40 įvertino, jog šį gebėjimą pavyko sustiprinti iš dalies; 27 mokytojos/-ai/-* iš 40 įvertino, jog pavyko arba puikiai pavyko sustiprinti šį gebėjimą (žr. 2 pav.).

Poreikio stiprinti gebėjimą „Man pačiai (-iam) atskirti informaciją (kur faktai, o kur nuomonė)“ nejautė 6 mokytojos/-ai iš 56. 13 mokytojų įvertino, jog jaučia vidutinį poveikį stiprinti šį gebėjimą; 37 mokytojos/-ai įvertino, jog jiems/joms reikia arba labai reikia sustiprinti šį gebėjimą (žr. 1 pav.).

Po mokymų 2 mokytojos/-ai/-* iš 40 įvertino, jog šį gebėjimą nepavyko sustiprinti; 9 mokytojos/-ai/-* iš 40 įvertino, jog šį gebėjimą pavyko sustiprinti iš dalies; 29 mokytojos/-ai/-* iš 40 įvertino, jog pavyko arba puikiai pavyko sustiprinti šį gebėjimą (žr. 2 pav.).

Prieš mokymus dauguma mokytojų jautė didelį poreikį stiprinti mokymo proceso kokybę – skatinti aktyvesnį moksleivių dalyvavimą pamokose, tiksliai perteikti jų mintis, ugdyti moksleivių savarankiškumą, integruoti dailės kūrinius, jaustis kūrybingesniems/-ėms bei gebėti patiems kritiškai vertinti informaciją. Po mokymų didžioji dalis tyrimo dalyvių nurodė, kad šiuos gebėjimus pavyko sustiprinti arba puikiai sustiprinti, nemaža dalis pastebėjo dalinę pažangą, o nesėkmingų atvejų buvo nedaug.

2 pav. Mokytojų įsivertinti, kiek joms/jiems mokymų programos metu jiems pavyko sustiprinti išvardintas kompetencijas, gebėjimus ir žinias.

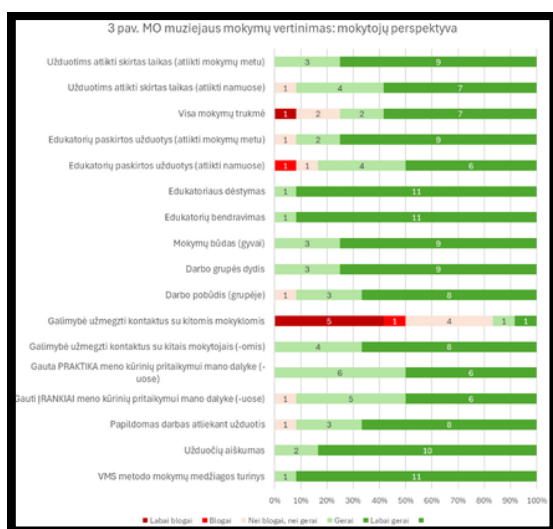

4. MO MUZIEJAUS MOKYMŲ VERTINIMAS

Tyrime dalyvavusios/-ę/-* mokytojos/-ai/-* buvo pakviestos/-i/-* įvertinti ne tik MO muziejaus mokymų turinį, bet ir mokymų pobūdį, struktūrą, užduotis, skirtą laiką ir pan. (žr. 3 pav.). Kauno miesto savivaldybės mokytojai/-os/-* MO muziejaus mokymus daugiausia įvertino labai gerai ir gerai:

Darbo pobūdį (grupėje); darbo grupės dydį po 33 mokytojas/-us/-* vertino gerai ir labai gerai ir ties kiekvienu teiginiu po 7 mokytojas/-us/-* neišsakė nuomonės (vertino „nei gerai, nei blogai“).

Mokymų būdą (gyvai) 35 mokytojai/-os/-* vertino gerai ir labai gerai ir 4 mokytojai/-os/-* neišsakė nuomonės (vertino „nei gerai, nei blogai“) ir 1 mokytojas/-a/-* vertino blogai ir labai blogai.

Edukatorių bendravimą; edukatoriaus dėstymą po 38 mokytojus/-as/-* vertino gerai ir labai gerai ir ties kiekvienu teiginiu po 2 mokytojus/-as/-* neišsakė nuomonės (vertino „nei gerai, nei blogai“).

VMS metodo mokymų medžiagos turinį 34 mokytojai/-os/-* vertino gerai ir labai gerai ir 6 mokytojai/-os/-* neišsakė nuomonės (vertino „nei gerai, nei blogai“).

Užduočių aiškumą 37 mokytojai/-os/-* vertino gerai ir labai gerai ir 3 mokytojai/-os/-* neišsakė nuomonės (vertino „nei gerai, nei blogai“).

Papildomą darbą atliekant užduotis 32 mokytojai/-os/-* vertino gerai ir labai gerai ir 8 mokytojai/-os/-* neišsakė nuomonės (vertino „nei gerai, nei blogai“).

Gautus įrankius meno kūrinių pritaikymui mano dalyke (-uose) 33 mokytojai/-os/-* vertino gerai ir labai gerai ir 5 mokytojai/-os/-* neišsakė nuomonės (vertino „nei gerai, nei blogai“) ir 2 mokytojai/-os/-* vertino blogai ir labai blogai.

Gautą praktiką meno kūrinių pritaikymui mano dalyke (-uose) 31 mokytoja/-as/-* vertino gerai ir labai gerai ir 6 mokytojai/-os/-* neišsakė nuomonės (vertino „nei gerai, nei blogai“) ir 3 mokytojai/-os/-* vertino blogai ir labai blogai.

Galimybę užmegzti kontaktus su kitais mokytojais (-omis) 29 mokytojos/-ai/-* vertino gerai ir labai gerai ir 10 mokytojų neišsakė nuomonės (vertino „nei gerai, nei blogai“) ir 1 mokytojas/-a/-* vertino blogai ir labai blogai.

Galimybę užmegzti kontaktus su kitomis mokyklomis 17 mokytojų vertino gerai ir labai gerai ir 18 mokytojų neišsakė nuomonės (vertino „nei gerai, nei blogai“) ir 5 mokytojai/-os/-* vertino blogai ir labai blogai.

Edukatorių paskirtas užduotis (atlikti namuose) 33 mokytojos/-ai/-* vertino gerai ir labai gerai ir 5 mokytojai/-os/-* neišsakė nuomonės (vertino „nei gerai, nei blogai“) ir 2 mokytojai/-os/-* vertino blogai ir labai blogai.

Edukatorių paskirtas užduotis (atlikti mokymų metu) 36 mokytojai/-os/-* vertino gerai ir labai gerai ir ties kiekvienu teiginiu 4 mokytojai/-os/-* neišsakė nuomonės (vertino „nei gerai, nei blogai“).

Visą mokymų trukmę 23 mokytojos/-ai/-* vertino gerai ir labai gerai ir 9 mokytojai/-os/-* neišsakė nuomonės (vertino „nei gerai, nei blogai“) ir 8 mokytojai/-os/-* vertino blogai ir labai blogai.

Užduotims atlikti skirtą laiką (atlikti namuose) 27 mokytojos/-ai/-* vertino gerai ir labai gerai ir 10 mokytojų neišsakė nuomonės (vertino „nei gerai, nei blogai“) ir 3 mokytojai/-os/-* vertino blogai ir labai blogai.

Užduotims atlikti skirtą laiką (atlikti mokymų metu) 34 mokytojos/-ai/-* vertino gerai ir labai gerai ir 5 mokytojai/-os/-* neišsakė nuomonės (vertino „nei gerai, nei blogai“) ir 1 mokytojas/-a/-* vertino blogai ir labai blogai.

Apklausoje dalyvavusios/-ę/-* mokytojos/-ai/-* joms/jiems/-* naudingiausias mokymų dalis vertino įvairiai. Mokymuose buvo trys moduliai: I modulis – teorinė VMS dalis, II modulis – sesijos su moksleiviais/-ėmis, mokantis VMS, III modulis – integruotų pamokų kūrimas. 9 mokytojos/-ai/-* neišskyrė nei vienos dalies ir teigė, kad visos mokymų dalys buvo vienodai naudingos.

Man visos dalys buvo labai naudingos ir įdomios.

Visi moduliai buvo naudingi, nes jie vienas kitą papildo. Tik visumoje susidaro teisingos šio meto pritaikymo galimybės.

Visos reikalingos: teorija be praktikos- sausa šaka.

Pirmoji mokymų dalis mokytojų atsakymuose kaip pati naudingiausia buvo paminėta 16 kartų, antroji dalis (II modulis) – 6, o trečioji – 4.

Taip pat kaip atskirą modulį mokytojai/-os/-* išskyrė ir gyvus susitikimus:

Nepaminėtas dar vienas modulis - gyvi grupės susitikimai įvairiuose muziejuose.

Buvo pasidalinta ir nusiskundimais, kad mokymu metu neteko išbandyti visų modulių.

Dalyvavau tik I modulyje, apie kitus modulius komentarų neturiu.

Šį mokymą sudarė tik I modulis.

Mokėmės tik pirmą modulį.